

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет права та економіки
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики

Галузь знань	<u>29 «Міжнародне право»</u>
Спеціальність	<u>293 «Міжнародне право»</u>
Назва освітньої програми	<u>Міжнародне право</u>
Рівень вищої освіти <u>вищої освіти</u>	<u>третій (освітньо-науковий) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства к.ю.н., доцент Качурінер Вікторія Львівна	+380975336640	kachuriner22@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики» вивчає питання міжнародно-правового розвитку права екологічної безпеки та здійснення екологічної політики, окремо приділено увагу екологічній політиці ЄС та робиться акцент на вивченні актуальних питань правового забезпечення екологічної політики України.

Мова навчання – українська/англійська.

Статус навчальної дисципліни – вибіркова навчальна дисципліна.

Метою вивчення «Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики» є ознайомлення аспірантів з глобальними екологічними проблемами сучасності та концептуальними основами здійснення міжнародно-правових заходів щодо реалізації екологічної політики, набуття знань з формування та реалізації міжнародної екологічної політики та заходів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку; оволодіння аспірантами знань для проведення самостійних наукових досліджень у сфері міжнародного екологічного права.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики є: формувати у здобувачів знання про історію розвитку, сучасну структуру і особливості міжнародної співпраці з охорони природи та екологічної безпеки, а також науково-теоретичні, законодавчо-правові й організаційні засади та досвід з реалізації програмних завдань, участь України у цій діяльності; розвинути уміння і практичні навички щодо виявлення наслідків недотримання екологічних норм природокористування; розв'язання сучасних екологічних проблем, зокрема, в Україні; дослідження аспектів міжнародного співробітництва країн у цій сфері.

Вивчення здобувачами курсу «Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики» сприяє професійному формуванню в цілому та пропонує актуальні напрямки наукового дослідження.

Передумови для вивчення дисципліни. Проблеми теорії та практики МП.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою:

Інтегральна компетентність

Розуміння та уміння розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК-2. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері міжнародного публічного права.

ФК-3. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати джерела міжнародного права, національне законодавство, що складає нормативну базу проводжуваного дослідження, виявляти прогалини, недоліки, пропонувати шляхи вирішення невідповідностей.

ФК-4. Здатність отримувати наукові результати, що забезпечують поглиблення знань про міжнародно-правову систему.

ФК-5. Здатність проводити всебічну оцінку практики міжнародних судових та квазісудових установ, міжнародних арбітражів, критично її оцінювати та використовувати в дисертаційних дослідженнях.

ФК-6. Здатність розробляти методiku та методологію наукового дослідження у сфері міжнародного права.

ФК-7. Здатність пропонувати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення міжнародного публічного права, приведення їх у відповідність до зобов'язань держави за міжнародним правом.

ФК-9. Здатність викладати міжнародно-правові дисципліни на високому теоретичному та методичному рівні.

ФК-10. Вміння аналізувати причини протиправних діянь в досліджуваних сферах правового регулювання та формувати пропозиції, спрямовані на їх усунення.

ФК-11. Вміння аналізувати та визначати тенденції розвитку міжнародного публічного права та його окремих галузей в сучасних політико-правових умовах.

Навчальна дисципліна «Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання**, передбачених освітньою програмою:

ПРН-1. Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.

ПРН-2. Знати предметну сферу сучасного міжнародного публічного права та суміжних сфер.

ПРН-6. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.

ПРН-7. Знати основні юридичні школи, що склалися у відповідній сфері правових досліджень.

ПРН-10. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження.

ПРН-13. Визначати тенденції розвитку міжнародного публічного права та його окремих галузей в умовах інтеграції та глобалізації.

ПРН-14. Осмислювати практику міжнародних судових та квазісудових органів, практику міжнародних організацій.

ПРН-16. Узагальнювати та аналізувати проблемні питання сучасного міжнародно-правового регулювання екологічної політики.

ПРН-19. Демонструвати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- про історію розвитку, сучасну структуру і особливості міжнародної співпраці з охорони природи та екологічної безпеки;
- науково-теоретичні, законодавчо-правові й організаційні засади та досвід з реалізації програмних завдань, участь України у цій діяльності;
- про аспекти міжнародного співробітництва країн у сфері охорони навколишнього середовища;
- про формування міжнародної екологічної політики та концепції сталого розвитку;
- про основні засади екологічної політики ЄС;
- про загальні засади державної екологічної політики України.

Розуміння:

- орієнтуватися в глобальних проблемах правового розвитку сучасного світу, інтеграції України у Європейський правовий простір;

- глобальних екологічних проблем;
- поняття, предмету, об'єктів, методів, суб'єктів, системи, принципів, джерел, інституційного механізму, становлення і розвитку міжнародного екологічного права;
- екологічних права людини та міжнародно-правового механізму їхнього захисту, відповідальності у міжнародному праві навколишнього середовища;
- реалізації міжнародних угод з охорони навколишнього середовища;
- міжнародно-правової охорони атмосферного повітря, клімату та навколоремного космічного простору, морського та прісноводного середовища, міжнародно-правової охорони тваринного і рослинного світу, ландшафтів та екосистем, міжнародного права екологічної безпеки, міжнародно-правового регулювання поводження з небезпечними для довкілля матеріалами і речовинами, міжнародно-правової охорони навколишнього середовища від забруднення радіоактивними відходами, охорони довкілля під час збройних конфліктів, охорони навколишнього середовища Антарктики і Арктики тощо.

Застосування знань (вміння):

- використовувати понятійно-категоріальний апарат для вирішення правових проблем;
- застосовувати одержані знання й уміння при вирішенні практичних завдань;
- аналізувати та тлумачити чинні міжнародні договори України у сфері охорони довкілля та правильно застосовувати їх на практиці;
- розробляти проекти міжнародних договорів у сфері охорони довкілля;
- аналізувати та узагальнювати практику міжнародних судових органів щодо захисту екологічних прав громадян;
- формулювати правові позиції сторін міжнародного екологічного спору;
- здійснювати наукові дослідження з актуальних питань міжнародного екологічного права.

Аналіз:

упорядковувати набуті знання у вигляді доповіді, реферату або есе; наукової статті або тез доповіді.

Оцінювання:

аргументовано обирати предметні області майбутніх наукових досліджень.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	30/6	30/6	120/ 168	3	5	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	усього	денна форма			усього	Заочна форма		
		у тому числі				у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Основи екологічної політики та міжнародного екологічного права	20	4	4	12	17	1	-	16
Тема 2. Концепція та цілі сталого розвитку	18	2	2	14	19	1	2	16
Тема 3. Глобальне потепління та зміна клімату	16	2	2	12	18	-	-	18
Тема 4. Глобальні кліматичні угоди	22	4	4	14	20	2	2	16
Тема 5. Виснаження озонного шару	16	2	2	12	18	-	-	18
Тема 6. Міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища. Міжнародні аспекти забезпечення екологічної безпеки	16	2	2	12	16	-	-	16
Тема 7. Екологічна політика та регулювання природокористування у зарубіжних країнах	18	2	2	14	16	-	-	16
Тема 8. Екологічна політика Європейського Союзу	18	4	4	10	22	2	2	18
Тема 9. Екологічна політика України	18	4	4	10	16	-	-	16
Тема 10. Проблеми та перспективи екологічної політики України в європейському та міжнародному контексті	18	4	4	10	18	-	-	18
Усього годин	180	30	30	120	180	6	6	168
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ДИФ. ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Крім того викладач використовує Google Classroom для розміщення конспектів лекцій, тестових завдань та іншої навчально-методичної літератури. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи аспірантів щодо вивчення дисципліни «Міжнародно-правові заходи забезпечення екологічної політики» включається:

1. Обов'язкове знайомство з науковою літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Внесення до конспекту розгорнутого плану відповіді на встановлені питання до кожного семінарського заняття, згідно програми курсу.
3. Обов'язкове конспектування матеріалів до тем, винесених на самостійний розгляд здобувачів, згідно тематичного плану дисципліни.
4. Підготовка та виконання реферату/доповіді/есе.
5. Пошукова робота з Інтернет-ресурсами.
6. Підготовка до семестрового контролю.
7. Підготовка наукової статті або тез доповіді на конференцію.

Виконуючи самостійну роботу, аспірант знайомиться з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою, яку він бере в бібліотеці чи в Інтернет ресурсах. Прочитані матеріали аспірант акумулює у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час.

Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу здобувач показує під час консультації.

Питання з кожної теми, які потрібно додатково розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Модуль 1. Екологічна політика та міжнародне екологічне право Тема 1. Основи екологічної політики та міжнародного екологічного права Завдання для самостійного вивчення: 1. Визначити структуру та напрями екологічної політики. 2. Дослідити природоохоронну діяльність ООН. 3. Пояснити необхідність та важливість міжнародного	12	16

	<p>співробітництва з питань охорони навколишнього середовища.</p> <p>4. Проаналізувати основи міжнародного екологічного права</p> <p>Теми рефератів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сучасна система принципів міжнародного екологічного права. - Принципи екологічної політики ЄС. 		
2	<p>Тема 2. Концепція та цілі сталого розвитку</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити категорію соціальна, економічна та екологічна стійкість. 2. Дослідити передумови виникнення концепції сталого розвитку. 3. Пояснити підходи щодо досягнення цілей сталого розвитку. 4. Проаналізувати глобальні цілі сталого розвитку. <p>Теми рефератів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принципи сталого розвитку. - Стратегії сталого розвитку. 	14	16
3	<p>Тема 3. Глобальне потепління та зміна клімату</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти поняття «глобальне потепління» та «зміна клімату». 2. Пояснити причини глобального потепління та зміни клімату планети. <p>Тема реферату:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародне співробітництво щодо запобігання глобальному потеплінню. 	12	18
4	<p>Тема 4. Глобальні кліматичні угоди</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати зміст, переваги та недоліки Кіотського протоколу. 2. Проаналізувати зміст, переваги та недоліки Паризької кліматичної угоди. <p>Тема реферату:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стан виконання Україною Паризької кліматичної угоди. 	14	16
5	<p>Тема 5. Виснаження озонowego шару</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p>	12	18

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідити міжнародну співпрацю в межах реалізації Монреальського протоколу. Позначити основні аспекти екологічної політики. 2. Проаналізувати зміст Віденської конвенції про охорону озонного шару. 		
Модуль 2. Особливості реалізації екологічної політики та міжнародне співробітництво			12
6	<p>Тема 6. Міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища. Міжнародні аспекти забезпечення екологічної безпеки</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати аналіз основним міжнародним конвенціям та екологічним угодам. 2. Підготувати доповідь щодо міжнародних природоохоронних організацій <p>Теми рефератів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Участь України у міжнародному співробітництві в галузі охорони навколишнього природного середовища. - Екологічна стратегія людства. 	14	16
7	<p>Тема 7. Екологічна політика та регулювання природокористування у зарубіжних країнах</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідити специфіку зарубіжного екологічного законодавства 2. Визначити особливості організаційної структури управління природокористуванням у деяких країнах світу 3. Пояснити значення екологічного моніторингу у розвинутих країнах 4. Підготувати доповідь про особливості реалізації природоохоронної діяльності у різних країнах світу 	10	18
8	<p>Тема 8. Екологічна політика Європейського Союзу</p> <p>Завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пояснити цілі та принципи екологічної політики Європейського Союзу. 2. Проаналізувати діяльність інституцій Європейського Союзу у природоохоронній сфері. 	10	16

	Теми рефератів: - Регулювання продовольчої безпеки у законодавстві Європейського Союзу. - Кращі європейські практики управління відходами. - Екологічна відповідальність в ЄС. - Інтеграція екологічних питань в аграрну політику Європейського Союзу.		
9	Тема 9. Екологічна політика України Завдання для самостійного вивчення: Проаналізувати стратегію державної екологічної політики України на період до 2030 року. Тема реферату: 1. Зобов'язання України в рамках глобальних екологічних угод.	10	18
10	Тема 10. Проблеми та перспективи екологічної політики України в європейському та міжнародному контексті Завдання для самостійного вивчення: Теми рефератів: - Напрями розвитку екологічної політики України - Гармонізація національної екологічної політики зі стандартами ООН. - Гармонізація національної екологічної політики зі стандартами ЄС. - Стан виконання Угоди про асоціацію в сфері охорони навколишнього середовища.	12	16

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: - усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; - розв'язання певних ситуацій тощо; - захисту завдань самостійної роботи;	50%

- виступу на семінарських заняттях.	
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення диф. заліку .	50%

Методи діагностики знань (контролю)	опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання кейсів; виконання реферату; написання тез доповідей та наук.статей; диф. залік.
--	--

Питання до заліку

1. Основи і структура екологічної політики.
2. Напрями екологічної політики.
3. Види екологічної політики.
4. Інструменти екологічної політики.
5. Природоохоронна діяльність ООН.
6. Необхідність міжнародного співробітництва з питань охорони навколишнього середовища.
7. Міжнародне екологічне право: документи, механізми управління, суб'єкти ініціювання та імплементації.
8. Принципи міжнародного екологічного права.
9. Глобальні екологічні проблеми сучасності: загальний огляд.
10. Сутність поняття «сталий розвиток».
11. Передумови виникнення концепції сталого розвитку.
12. Історія концепції сталого розвитку.
13. Соціальна, економічна та екологічна стійкість.
14. Принципи сталого розвитку.
15. Глобальні цілі сталого розвитку.
16. Сутність понять «глобальне потепління» та «зміна клімату».
17. Причини глобального потепління та зміни клімату планети.
18. Парниковий ефект.
19. Наслідки глобального потепління та зміни клімату планети і міжнародне співробітництво в цій сфері.
20. Кіотський протокол.
21. Гнучкі механізми Кіотського протоколу.
22. Паризька кліматична угода.
23. Зобов'язання України в рамках Паризької кліматичної угоди.
24. Причини виснаження озонового шару.
25. Основні речовини, що руйнують озон. Стратосферна концентрація озону.
26. Озонові діри. Наслідки виснаження озонового шару.
27. Монреальський протокол.

28. Віденська конвенція про охорону озонового шару.
29. Історія розвитку міжнародної екологічної співпраці.
30. Міжнародні конвенції, угоди та екологічні проекти.
31. Міжнародні природоохоронні організації та асоціації.
32. Сучасні національні і регіональні організації України з охорони навколишнього природного середовища.
33. Участь України у міжнародному співробітництві в галузі охорони навколишнього природного середовища.
34. Екологічні чинники та напрями екологізації економіки і суспільного розвитку.
35. Специфіка зарубіжного екологічного законодавства та механізми його чинності.
36. Особливості організаційної структури управління природокористуванням у деяких країнах світу.
37. Екологічний моніторинг та специфіка екологічних нормативів у розвинутих країнах.
38. Особливості реалізації природоохоронної діяльності у різних країнах світу
39. Цілі та принципи екологічної політики Європейського Союзу.
40. Основні напрями екологічної політики Європейського Союзу.
41. Інституції Європейського Союзу у природоохоронній сфері.
42. Правове регулювання у галузі попередження зміни клімату в рамках ЄС.
43. Правове регулювання безпеки промислової діяльності відносно навколишнього природного середовища.
44. Охорона атмосферного повітря в ЄС.
45. Політика ЄС щодо охорони вод.
46. Політика ЄС у сфері поводження з відходами.
47. Європейська політика у сфері продовольчої безпеки.
48. Інтеграція екологічних питань та правил захисту навколишнього середовища в різні сфери політики Європейського Союзу.
49. Екологічна політика України: визначення, мета, завдання, проблеми.
50. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року.
51. Зобов'язання України в рамках глобальних екологічних угод.
52. Умови формування екологічної політики в Україні.
53. Фінансування екологічної політики.
54. Напрями розвитку екологічної політики України.
55. Гармонізація національної екологічної політики зі стандартами ООН.
56. Гармонізація національної екологічної політики зі стандартами ЄС. Стан виконання Угоди про асоціацію в сфері охорони навколишнього середовища.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток

			оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

10. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання та засвоєння навчальної дисципліни передбачає неухильне дотримання вимог академічної доброчесності, яка регулюється Законом України “Про освіту” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004), «Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року), іншими нормативними документами).

Відповідно до ст.42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Jeffrey D. Sachs, Ban Ki-moon. The Age of Sustainable Development. Columbia University Press, 2015, 544p.
2. John Blewitt. Understanding Sustainable Development. Routledge, 2017 426.
3. Kachuriner V.L. Establishment of environmental standards of production in the law of the European Union. *The latest development of the modern legal sciences and education in Ukraine and EU countries: an experience, challenges, expectations* : Collective monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2021. P. 263-278. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/102>.
4. Norman J. Vig, Michael E. Kraft. Environmental Policy: New Directions for the Twenty-First Century. CQ Press, 2018, 456 p.
5. Walter A. Rosenbaum. Environmental Politics and Policy. CQ Press 2019, 352 p.
6. World Bank. Atlas of Sustainable Development Goals 2018: From World Development Indicators (World Bank Atlas). World Bank Publications, 2018, 128 p.
7. Екологічне право: підручник / за ред. А. П. Гетьмана; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 552 с.
8. Заржицький, О.С. Актуальні проблеми правового забезпечення екологічної політики України (теоретичні аспекти) : монографія. Д.: Національний гірничий університет, 2012. 200 с.
9. Качурінер В.Л. Інтеграція екологічних питань в аграрну політику ЄС. *Екологічне право*. 2022. № 1.
10. Князева Т.В. Міжнародна екологічна політика: теорія, методологія, сценарії розвитку: монографія. Херсон : ПП Вишемирський В.С., 2014. 384 с.
11. Міжнародні аспекти забезпечення екологічної безпеки. URL: <http://kegt.rshu.edu.ua/images/dustan/LZ6.pdf>.
12. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України № 2697-VIII від 28.02.2019. *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 16. Ст. 70.
13. Сарапіна М.В. Забезпечення екологічної безпеки: підручник / М.В. Сарапіна, В.А. Андронов, С.Р. Артем'єв, О.В. Бригада, О.В. Рибалова. Х.: НУЦЗУ, 2019. 246 с.
14. Указ Президента України №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

Додаткова

1. Børge Klemmensen, Sofie Pedersen, Kasper R. DirckinckHolmfeld, Anneli Marklund, Lars Rydén. Environmental Policy Legal and Economic Instruments. –The Baltic University Press, 2007, 279 p.
2. James Salzman, Barton Thompson Jr. Environmental Law and Policy. Foundation Press, 2019, 396 p.
3. Neil Carter. The Politics of the Environment. – Cambridge University Press, 2007, 434 p.
4. Громовенко К.В., Качурінер В.Л., Пахлевандзе А. Право Європейського Союзу : навчально-методичний посібник. Одеса: Юридична література, 2021. 80 с.
5. Європейське право навколишнього середовища: навч. посіб. / М.М. Микієвич, Н.І. Андрусевич, Т.О. Будякова. Львів, 2004. 258 с.

6. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посіб. / В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко; за ред. Л.В. Губерського. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання, 2012. 759 с.

7. Качурінер В.Л. Партнерство України з Вишеградською Четвіркою у сфері екологічної безпеки регіону. *Європейський потенціал розвитку юридичної науки, законодавства і правозастосовної практики* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (Влоцлавек, Республіка Польща 26-27 лютого 2021 р.). Влоцлавек, 2021. С. 131-134.

8. Качурінер В.Л. Правові інструменти екологічної політики Європейського Союзу у сфері виробництва. *Право і суспільство*. 2022. № 2. С. 236-241.

9. Качурінер В.Л., Чернега О.В. Інститут відповідальності в екологічному праві Європейського Союзу. *Чорноморські наукові студії*: матер. VII Всеукраїнської мультидисциплінарної конференції (м. Одеса, 14 травня 2021 року) . О. : Міжнародний гуманітарний університет, 2021. С. 36-39.

10. Краснова Ю.А. Особливості міжнародно-правового розвитку права екологічної безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 45. С. 143-147.

Інформаційні ресурси

1. Greenpeace International. <https://www.greenpeace.org/international>.
2. Sustainable Development Knowledge Platform <https://sustainabledevelopment.un.org>.
3. NASA. <https://www.nasa.gov>.
4. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>.

https://minjust.gov.ua/azu_es_4	Загальнодержавна інформаційна мережа з питань європейського права
http://www.ulf.com.ua/	Українська правнича фундація
http://www.eclg.gov.ua/	Центр європейського і порівняльного права
http://www.ulde.kiev.ua/news.php	Центр розвитку українського законодавства
http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm	Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія
http://www.law.yale.edu/library/	Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету
http://www.ddb.de/	Німецькі бібліотеки
http://www.bnf.fr/	Національна бібліотека Франції
http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib	Наукова бібліотека Національного університету “Кисво-Могилянська академія”
http://www.library.univ.kiev.ua	Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
http://portal.rada.gov.ua	Офіційний веб-сайт Верховної Ради України

http://www.kmu.gov.ua	Урядовий портал України
http://partnerstvo.com.ua/	Закони України
http://www.uapravo.net/	Законодавство України
http://pravoznavec.com.ua	Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури
http://www.urist.in.ua/	Український юридичний форум
http://yurist-online.com/uslugi/yuristam/knigi/	Книги та підручники з права України
http://www.nbu.gov.ua	Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського